

27. EVANGELIUM NICODEMI, Middelnederlandse bewerking; JAN VAN RUUSBROEC, *Dat boecksken der verclaringhe*; andere teksten. – Einde 14de-begin 15de eeuw.

Perkament; 3 + 132 + 3 bladen, blad 120 × 88 mm. Vier gedeelten, voorafgegaan en gevolgd door twee oude perkamenten schutbladen (fol. 1, 2, 131 en 132); op fol. 2v^o: *Pertinet carthusiensibus prope dyest*. Eerste gedeelte (fol. 3-74): bladspiegel 81 of 82 × 58 à 60 mm; één kolom, 19 regels; één hand (littera cursiva); rode lombarden, rode titel; op fol. 30v^o, onderaan, gedeeltelijk uitgeschrapt: *Dit [boec hoert] der carthuser tot Zelem in sunte Jans huys bi [dyest]*; op fol. 74r^o, onderaan, grotendeels uitgeradeerd: *[Dit boec hoert der] carthuser tot zelem in sunte Jans huys*. Tweede gedeelte (fol. 75-96): bladspiegel 78 à 80 × 58 à 60 mm; één kolom, 17 regels; één hand (littera textualis); rode initiaal, rode titel, eigenamen en sommige zinsneden rood onderstreept. Derde gedeelte (fol. 97-122): bladspiegel 95 à 97 × 60 à 63 mm; één kolom, 21 of 22 regels; één hand (littera cursiva); initialen niet ingevuld, geen rubricering; op fol. 97r^o, in de bovenste marge: *Pertinet ad carthusiensens prope dyest*; op fol. 122v^o, in de onderste marge: *Dit boec heet samuel et pertinet ad cartusiensens prope diest*. Vierde gedeelte (fol. 123-130): bladspiegel 100 × 65 mm (fol. 123v^o) en 100 × 65 mm (fol. 124r^o-130r^o); één kolom, 15 regels; twee handen (op fol. 123v^o littera cursiva, op fol. 124r^o-130r^o littera textualis); rode initiaal, twee regels hoog; rode paragraaftekens; rode titel. Oorspronkelijke bruin kalfsleren band op houten borden, rug vernieuwd (na 1954); voor- en achterplat met driedubbele filets versierd; sporen van een riemsluiting.

Leuven-Heverlee, Abdij van Park, 17.

Dit handschrift is een convoluut, dat uit vier gedeelten bestaat, die omstreeks 1450 werden samengebonden. Dit convoluut bevat: 1. *Dit es een schouwing der passien ons heren die sunte bernart enen sijnre discipule screef* (fol. 3r^o-30v^o), een vertaling van *De meditatione passionis Christi per septem dici horas libellus*, dat hier aan Bernardus, maar gewoonlijk aan Beda wordt toegeschreven; 2. een bewerking van het *Evangelii Nicodemi* (fol. 31r^o-74r^o), die in nr. 8 van deze catalogus nader wordt besproken; 3. *Die spiegel des sondaers* (fol. 75r^o-96v^o), een vertaling van het *Speculum peccatoris*, een anoniem traktaat, vaak aan Augustinus toegeschreven; 4. *Dat boecksken van verclaringhe* van Jan van Ruusbroec (fol. 97r^o-122v^o), soms ook *Vander hoechster waerheit* of *Samuel* geheten; 5. het *Testimonium* over Geert Grote door diens vriend Willem van Salvarville (fol. 123v^o) en 6. *Dit sijn vijf poynten die meester gherijt die grote inden ghemenen volke heuet ghepredict die inder waerheit staen* (fol. 124r^o-130r^o), een redactie in de landstaal van *Quinque puncta* van Geert Grote. Uit de vijf bovenaangehaalde eigendomsmerken blijkt dat het handschrift

aan het kartuizerklooster Sint-Jansberg te Zelem bij Diest heeft toebehoort. Blijkens aantekeningen op de schutbladen achterin werd het op 3 april 1719 door een zekere Franciscus, wonende te Diest, aan zijn neef Johannes verkocht. Hoe en wanneer het in het bezit van de abdij van Park is gekomen, is niet bekend. [J.D.]

W. DE VREESE, *Geert Grote. De simonia ad beguttas*, 's-Gravenhage, 1940, p. 42; J. G. J. TIECKE, *De werken van Geert Grote*. Proefschrift Nijmegen, Utrecht-Nijmegen, 1941, p. 156; [J. DESCHAMPS], *Tentoonstelling van Middelnederlandse handschriften uit beide Limburgen. Catalogus*, Hasselt, 1954, p. 64, nr. 99; J. CUMPS, *De Middelnederlandse prozavertalingen van het Evangelium Nicodemi*, Leuven, [1963], p. 36-41, 99-137 (machineschrift); G. DE BAERE, *Dat boecksken der verclaringhe van Jan van Ruusbroec. Tekstuitgave*, Leuven, 1968, p. 74-83, 140-161 (machineschrift); IDEM, *Dat boecksken der verclaringhe van Jan van Ruusbroec. Tekstuitgave als steekproef*, *Ons Geestelijk Erf*, 43, 1969, p. 97-170; Jan van Ruusbroec, *Boecksken der verclaringhe*. Uitgegeven door G. DE BAERE. Ingeleid door P. MOMMAERTS. Vertaald door Ph. CROWLEY en H. ROLFSON, Tielt-Leiden, [1981], p. 91, 92, 98, 107-159 (Studiën en tekstuitgaven van *Ons Geestelijk Erf*, XX, 1); *Jan van Ruusbroec, 1293-1381. Tentoonstellingscatalogus. Met als bijlage een chronologische tabel en drie kaarten*, Brussel, Koninklijke Bibliotheek Albert I, 1981, p. 161 en 162, nr. 53.